

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

25 юли 2018 година *

„Преюдициално запитване — Обща политика в областта на убежището и субсидиарната закрила — Стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила — Директива 2011/95/ЕС — Член 12 — Изключване от кръга на бежанците — Лица, регистрирани от Агенцията на Организацията на обединените нации за подпомагане и работа с палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA) — Наличие на „първа страна на убежище“ за палестински бежанец в зоната на действие на UNRWA — Общи процедури за предоставяне на международна закрила — Директива 2013/32/ЕС — Член 46 — Право на ефективни правни средства за защита — Цялостно и ex nunc разглеждане — Обхват на правомощията на първоинстанционния съд — Разглеждане от съда на нуждите от международна закрила — Разглеждане на основания за недопустимост“

По дело C-585/16

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Административен съд София-град (България) с акт от 8 ноември 2016 г., постъпил в Съда на 18 ноември 2016 г., в рамките на производство по дело

Серин Алхето

срещу

Заместник-председател на Държавна агенция за бежанците,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: K. Lenaerts, председател, M. Ilešič (докладчик), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Rosas, J. Malenovský и E. Levits, председатели на състави, E. Juhász, A. Borg Barthet, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos и M. Vilaras, съдии,

генерален адвокат: P. Mengozzi,

секретар: M. Aleksejev, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 23 януари 2018 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за г-жа Алхето, от П. Желев, В. Нилсен, Г. Войнов, Г. Тошев, М. Андреева и И. Савова, адвокати,

* Език на производството: български.

- за чешкото правителство, от М. Smolek и J. Vlácil, в качеството на представители,
- за унгарското правителство, от G. Tornyai, M. Z. Fehér, G. Koós и М. М. Tátraí, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от М. Condou-Durande, Цв. Георгиева-Кецсмар и Ив. Залогин, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 май 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 12, параграф 1 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 2011 г., стр. 9), както и на член 35 и член 46, параграф 3 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 60).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-жа Серин Алхето и заместник-председателя на Държавната агенция за бежанците (наричана по-нататък „ДАБ“) по повод отхвърлянето от последния на молбата за международна закрила, подадена от г-жа Алхето.

Правна уредба

Международното право

Женевската конвенция

- 3 Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (*Recueil des traités des Nations unies*, том 189, стр. 150, № 2545 (1954)), е в сила от 22 април 1954 г. Тя е допълнена и изменена с Протокола за статута на бежанците, подписан в Ню Йорк на 31 януари 1967 г. и на свой ред в сила от 4 октомври 1967 г. (наричана по-нататък „Женевската конвенция“).
- 4 В определението, което член 1, буква А от Женевската конвенция дава на термина „бежанец“, се посочва по-специално рискът от преследване.
- 5 Член 1, буква D от тази конвенция гласи:

„Тази конвенция не се прилага по отношение на лица, ползващи се в момента от закрилата или помощта на органи или организации на Организацията на обединените нации, различни от Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците.

Когато оказването на такава закрила или помощ бъде преустановено по каквито и да било причини и ако положението на тези лица не е надлежно установено съгласно съответните резолюции, приети от Общото събрание на Организацията на обединените нации, тези лица могат *ipso facto* да се ползват от привилегиите, произтичащи от тази конвенция“.

Агенцията на Организацията на обединените нации за подпомагане и работа с палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA)

- 6 С Резолюция № 302 (IV) на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 8 декември 1949 г. относно подпомагането на палестинските бежанци е създадена Агенцията на Организацията на обединените нации за подпомагане и работа с палестинските бежанци в Близкия изток (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East) („UNRWA“). Тя има за задача да помага за благосъстоянието и развитието на човешкия потенциал на палестинските бежанци.
- 7 Зоната на действие на UNRWA обхваща Ивицата Газа, Западния бряг, Йордания, Ливан и Сирия.

Правото на Съюза

Директива 2011/95

- 8 Директива 2011/95 е приета на основание на член 78, параграф 2, букви а) и б) ДФЕС, който гласи:

„За целите на [развитието на обща политика в областта на убежището, субсидиарната закрила и временната закрила, чиято цел е да предостави подходящ статут на всеки гражданин на трета страна, който се нуждае от международна закрила, както и за гарантиране зачитането на принципа на забрана за връщане], Европейският парламент и Съветът приемат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, мерки за обща система за убежище, която включва: а) единен статут на бежанец за гражданите на трети страни, който е валиден в целия Съюз; б) единен статут на субсидиарна закрила за гражданите на трети страни, които, без да получават европейско убежище, се нуждаят от международна закрила“.

- 9 Член 2 от тази директива гласи:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „международна закрила“ означава статут на бежанец и статут на субсидиарна закрила, както са определени в букви д) и ж);

[...]

- в) „Женевска конвенция“ означава Конвенцията за статута на бежанците, съставена в Женева на 28 юли 1951 г., изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г.;
- г) „бежанец“ означава гражданин на трета държава, който поради основателни опасения от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата, чийто гражданин е, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази държава, или лице без гражданство, което, като се намира по горепосочените

причини извън държавата на предишното си обичайно пребиваване, не може или поради такива опасения не желае да се завърне в нея, и по отношение на което не се прилага член 12;

- д) „статут на бежанец“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или лице без гражданство за бежанец;
- е) „лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, които не отговарят на условията за бежанец, но за които има сериозни основания да се смята, че ако бъдат изпратени обратно в държавата на произход, или в случай на лице без гражданство — в държавата на предишното му обичайно пребиваване, биха били изложени на реална опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, и по отношение на които не се прилага член 17, параграфи 1 и 2, и които не могат или поради такава опасност не желаят да получат закрилата на тази държава;
- ж) „статут на субсидиарна закрила“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила;

[...]“.

10 Съгласно член 4, параграф 3 от посочената директива:

„Оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

- а) всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане;
- б) относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;
- в) индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства;
- г) фактът дали след напускането на държавата на произход молителят е упражнявал дейности, чиято единствена или основна цел е била да се създадат необходимите условия, за да се подаде молба за международна закрила, с цел да се определи дали тези дейности биха го изложили на преследване или на тежки посегателства, ако той би се завърнал в тази държава;
- д) дали е разумно да се смята, че молителят би могъл да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство той би могъл да поиска“.

11 Член 5, параграф 1 от същата директива гласи:

„Основателното опасение от преследване или реалната опасност от понасяне на тежки посегателства може да се основават на събитията, настъпили, след като молителят е напуснал държавата на произход“.

12 Член 7 от Директива 2011/95, озаглавен „Субекти на закрила“, предвижда в параграфи 1 и 2:

„1. Закрилата срещу преследване или тежки посегателства може да бъде предоставена единствено от:

- а) държавата; или
- б) партии или организации, включително и международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия,

при условие че същите желаят и могат да предложат закрила в съответствие с параграф 2.

2. Закрилата срещу преследване или тежки посегателства трябва да е ефективна и да няма временен характер. Обикновено такава закрила се предоставя, когато субектите, посочени в параграф 1, букви а) и б), вземат разумни мерки, за да попречат на преследването или на тежките посегателства, *inter alia*, чрез функционирането на ефективна правораздавателна система, позволяваща разкриването, наказателното преследване и наказването на деянията, представляващи преследване или тежко посегателство, и когато молителят има достъп до тази закрила“.

13 Членове 9 и 10 от тази директива, които се съдържат в глава III, озаглавена „Условия за определяне като бежанец“, посочват елементите, които трябва да бъдат взети предвид, за да се прецени дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване.

14 Член 12 от посочената директива, също част от тази глава III, е озаглавен „Изключване“ и гласи:

„1. Гражданин на трета държава или лице без гражданство се изключва от кръга на бежанците, когато съответното лице:

- а) попада в приложното поле на член 1, буква [D] от Женевската конвенция относно закрилата или помощта от органи или агенции на Организацията на обединените нации, различни от върховния комисар за бежанците на ООН. В случаите, в които тази закрила или помощ бъде преустановена на каквото и да е основание, без положението на тези лица да бъде окончателно уредено в съответствие с относимите резолюции на Общото събрание на Организацията на обединените нации, тези лица *ipso facto* имат право на предимствата по настоящата директива;

[...]“.

15 Член 15 от същата директива се съдържа в глава V, озаглавена „Условия за субсидиарна закрила“. Той гласи следното:

„Тежките посегателства са:

- а) смъртно наказание или екзекуция; или
- б) изтезание или нечовешко или унизително отношение, или наказание, наложено на молител в държавата на произход; или
- в) тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт“.

16 Член 17 от Директива 2011/95, който също се намира в посочената глава V, определя случаите, в които ползването на субсидиарната закрила е изключено.

- 17 Член 21 от тази директива е озаглавен „Закрила срещу връщането“ и параграф 1 от него гласи:
- „Държавите членки спазват принципа за забрана на връщането в съответствие със своите международни задължения“.
- 18 Глава IX от посочената директива е озаглавена „Заклучителни разпоредби“ и включва членове 38—42. Член 39, параграф 1, първа алинея от същата директива гласи:
- „Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 и 35 до 21 декември 2013 г. Те незабавно предоставят на Комисията текста на тези разпоредби“.
- 19 Съгласно член 40 от същата директива:
- „Директива 2004/83/ЕО [на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7 стр. 52) се отменя за обвързаните с настоящата директива държави членки, считано от 21 декември 2013 г. [...].
- За обвързаните с настоящата директива държави членки позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива [...].“
- 20 Член 41 от Директива 2011/95 гласи:
- „Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.
- Членове 1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 и 35 се прилагат от 22 декември 2013 г.“.
- 21 Текстът на членове 12 и 15 от Директива 2011/95 съответства на този на членове 12 и 15 от Директива 2004/83.
- Директива 2013/32*
- 22 Директива 2013/32 е приета на основание член 78, параграф 2, буква г) ДФЕС, който предвижда въвеждането на общи процедури за предоставяне или отнемане на единен статут на бежанец или на субсидиарна закрила.
- 23 Съображения 4, 13, 16, 18 и 22 от тази директива гласят:
- „(4) [...] [Общата европейска система за убежище] следва да включва, в краткосрочна перспектива, общи норми за справедливи и обективни процедури за убежище в държавите членки и в по-дългосрочна перспектива — норми на Съюза по отношение на обща процедура за убежище в Съюза.

[...]

- (13) Сближаването на нормите за процедурата за предоставяне и отнемане на международна закрила би следвало да допринесе за ограничаването на вторичното движение на кандидатите за международна закрила между държавите членки в случаите, когато такова движение се дължи на различията в правната рамка при отделните държави членки, и да създаде равностойни условия за прилагането на Директива [2011/95] в държавите членки.

[...]

- (16) Важно е по отношение на молбите за международна закрила решенията да се вземат на основа на факти, на първа инстанция, от органи, чийто персонал притежава необходимите познания или е преминал необходимото обучение по въпросите, свързани с правото на убежище и международната закрила.

[...]

- (18) В интерес едновременно и на държавите членки, и на търсещите международна закрила е по молбите за международна закрила да бъде вземано решение възможно най-бързо, без това да засяга точността и пълнотата на тяхното разглеждане.

[...]

- (22) В интерес едновременно и на държавите членки, и на кандидатите е на първо място да се отчита по правилен начин нуждата от международна закрила. За тази цел на кандидатите следва да се предостави на първо място безплатна правна и процедурна информация, при която да бъдат взети предвид конкретните обстоятелства, в които те се намират. Предоставянето на такава информация следва *inter alia* да даде възможност на кандидатите да разберат по-добре процедурата, което ще им помогне да изпълнят съответните си задължения [...].“

24 Съгласно член 1 от Директива 2013/32:

„Целта на настоящата директива е да се определят общи процедури за предоставяне или отнемане на международна закрила съгласно Директива [2011/95]“.

25 Член 2 от Директива 2013/32 гласи:

„За целите на настоящата директива:

[...]

- е) „решаващ орган“ означава всеки квазисъдебен или административен орган в държава членка, който е компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила и който е компетентен да вземе решение като първа инстанция по такива случаи;

[...]“.

26 Съгласно член 4 от Директива 2013/32:

„1. Държавите членки определят по всички процедури решаващ орган, който да отговаря за извършването на съответното разглеждане на молбите, в съответствие с разпоредбите на настоящата директива. Държавите членки следят за това този орган да разполага с подходящи средства, включително с достатъчно на брой компетентни служители, за изпълнението на своите задачи в съответствие с настоящата директива.

[...]

3. Държавите членки следят за това служителите на решаващия орган, посочен в параграф 1 да са надлежно обучени. [...] Лицата, които провеждат интервютата съгласно настоящата директива, са придобили също така общи познания за проблемите, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидатите да бъдат интервюирани, например признаци, че молителят може да е бил подложен в миналото на мъчения.

[...]“.

27 Член 10, параграф 2 от тази директива гласи:

„При разглеждането на молбите за международна закрила решаващият орган определя първо дали кандидатите отговарят на условията за статут на бежанци и ако те не отговарят на тези условия, определя дали кандидатите отговарят на условията за субсидиарна закрила“.

28 Съгласно член 12 от посочената директива:

„1. По отношение на процедурите по глава III държавите членки гарантират, че всички кандидати се ползват от следните гаранции:

- а) преди разглеждането на тяхната молба за убежище те трябва да бъдат информирани относно процедурата, която се прилага, относно правата и задълженията им по време на процедурата, както и относно последствията, които могат да произтекат от неспазването на техните задължения или отказа да сътрудничат на органите, на език, който те разбират или за който има разумни основания да се счита, че те разбират. Те се информират за сроковете и за средствата, с които разполагат за изпълнението на своето задължение да представят документите, които са посочени в член 4 от Директива [2011/95], както и за последиците от изрично или мълчаливо оттегляне на молбата. Тази информация им се предава в срок, за да е възможно те да упражнят правата, които са гарантирани от настоящата директива, както и за да могат да изпълнят задълженията по член 13;
- б) трябва да им бъдат осигурени, когато е необходимо, услугите на преводач за представяне на техния случай пред компетентните органи. Държавите членки считат, че е необходимо предоставянето на преводачески услуги, най-малкото когато кандидатът е поканен на интервю, както е посочено в членове 14—17 и 34, и когато не може да се осигури адекватен контакт при отсъствие на тези услуги. [...]

[...]“.

29 Член 13, параграф 1 от същата директива гласи:

„Държавите членки налагат на кандидатите задължението да сътрудничат на компетентните органи при установяването на тяхната самоличност и други елементи, посочени в член 4, параграф 2 от Директива [2011/95]. [...]“.

30 Член 33, параграф 2 от Директива 2013/32 посочва:

„Държавите членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако:

[...]

- б) страна, която не е държава членка, се счита за първа страна на убежище за кандидата по силата на член 35;
- в) страна, която не е държава членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38;

[...]“.

31 Съгласно член 34, параграф 1, първа алинея от тази директива:

„Държавите членки дават възможност на кандидатите да представят своето становище по отношение на прилагането на основанията, посочени в член 33, към техните конкретни обстоятелства преди решаващият орган да вземе решение относно допустимостта на дадена молба за международна закрила. За тази цел държавите членки провеждат лично интервю относно допустимостта на молбата. [...]“.

32 Член 35 от посочената директива гласи:

„Една страна може да се разглежда като първа страна на убежище за определен кандидат, ако:

- а) кандидатът е признат за бежанец в тази страна и все още се ползва от тази закрила; или
- б) кандидатът се ползва от друга закрила в тази държава, като включително се ползва от принципа на забрана за връщане;

при условие че бъде повторно приет в тази страна.

При прилагането на понятието за първа страна на убежище към личното положение на кандидата държавите членки могат да взимат под внимание член 38, параграф 1. Кандидатът има право да обжалва прилагането на понятието за първа страна на убежище в неговия конкретен случай“.

33 Съгласно член 36, параграф 1 от същата директива:

„Една страна, която е определена като сигурна страна на произход в съответствие с настоящата директива, след индивидуално разглеждане на молбата може да се счита за сигурна страна на произход за конкретен кандидат единствено ако:

- а) лицето е гражданин на тази страна; или
- б) лицето е без гражданство и преди обичайно е пребивавало в тази страна;

и лицето не е посочило сериозни основания да се смята, че страната не е сигурна страна на произход в неговите конкретни обстоятелства и от гледна точка признаването му за лице, на което е предоставена международна закрила в съответствие с Директива [2011/95]“.

34 Член 38 от Директива 2013/32 посочва:

„1. Държавите членки могат да прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи:

- а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си;
- б) няма опасност от тежко посегателство според определението в Директива [2011/95];
- в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция;
- г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и
- д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция.

2. Прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, а именно:

- а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна;

[...]“.

35 Съгласно член 46 от Директива 2013/32:

„1. Държавите членки гарантират, че кандидатите разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу следното:

- а) решение относно тяхната молба за международна закрила, включително за решение, с което:
 - i) се установява, че молбата е неоснователна във връзка със статут на бежанец и/или статут на лице под субсидиарна закрила;
 - ii) се установява, че молбата е недопустима съгласно член 33, параграф 2;

[...]

3. С цел спазване на разпоредбите на параграф 1 държавите членки гарантират, че ефективната защита предвижда цялостно и ex nunc разглеждане на фактите и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95], най-малкото в процедури по обжалване пред първоинстанционен съд.

[...]“.

36 Член 51, параграф 1 от Директива 2013/32 предвижда:

„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1—30, член 31, параграфи 1, 2 и 6—9, членове 32—46, членове 49 и 50 и с приложение I най-късно до 20 юли 2015 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби“.

37 Съгласно член 52, първа алинея от тази директива:

„Държавите членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, посочени в член 51, параграф 1, към молбите за международна закрила и към процедурите за отнемане на международна закрила, които са подадени след 20 юли 2015 г. или на по-ранна дата. Молбите, подадени преди 20 юли 2015 г., и процедурите за отнемане на статута на бежанец, започнати преди същата дата, се уреждат от законовите, подзаконовите и административните разпоредби, приети съгласно Директива 2005/85/ЕО [на Съвета от 1 декември 2005 година относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите членки (ОВ L 326, 2005 г., стр. 13; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 242)]“.

38 Член 53, първа алинея от Директива 2013/32 гласи:

„Директива [2005/85] се отменя за държавите членки, обвързани от настоящата директива, считано от 21 юли 2015 г. [...]“.

39 Член 54, първа алинея от Директива 2013/32 посочва:

„Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*“.

40 Тъй като публикуването, посочено в споменатия член 54, е направено на 29 юни 2013 г., Директива 2013/32 влиза в сила на 19 юли 2013 г.

41 Членове 33, 35 и 38 и член 46, параграф 1 от Директива 2013/32 отговарят съответно на членове 25, 26 и 27 и член 39, параграф 1 от Директива 2005/85. В замяна на това член 10, параграф 2, член 34 и член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 съдържат норми, които не присъстват в Директива 2005/85.

Българското право

42 В България разглеждането на молбите за международна закрила е уредено в Закона за убежището и бежанците (наричан по-нататък „ЗУБ“). За целите на транспонирането в българското право на Директиви 2011/95 и 2013/32 ЗУБ е изменен със закони, които влизат в сила съответно през октомври 2015 г. и през декември 2015 г.

43 Членове 8 и 9 от ЗУБ по същество възпроизвеждат критериите по членове 9, 10 и 15 от Директива 2011/95.

44 Член 12, алинея 1 от ЗУБ гласи:

„Статут на бежанец не се предоставя на чужденец:

[...]

4. който се ползва от закрилата или помощта на органи или организации на Организацията на обединените нации, различни от Върховния комисар на Обединените нации за бежанците; когато тази закрила или помощ не е преустановена и положението на лицето не е установено, съгласно съответната резолюция на Организацията на обединените нации, това лице може да се ползва от привилегиите, произтичащи от [Женевската конвенция]“.

[...]“.

45 Член 12, алинея 1 от ЗУБ в редакцията му преди транспонирането в българското право на Директиви 2011/95 и 2013/32 гласи:

„Статут на бежанец не се предоставя на чужденец:

[...]

4. който се ползва от закрилата или помощта на органи или организации на Организацията на обединените нации, различни от Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците, и тази закрила или помощ не е преустановена и положението му не е установено съгласно съответна резолюция на Организацията на обединените нации;

[...]“.

46 Член 13, алинея 2 от ЗУБ предвижда:

„Производството за предоставяне на международна закрила не се образува, а образуваното се прекратява, когато чужденецът:

[...]

2. има предоставен статут на бежанец в трета държава или друга ефективна закрила, която включва спазване на принципа на забрана за връщане и от която все още се ползва, при условие че ще бъде приет в тази държава;

3. идва от трета сигурна държава, при условие че ще бъде приет в нея“.

47 Член 13, алинея 2 от ЗУБ преди изменението предвижда:

„Производството за предоставяне статут на бежанец или хуманитарен статут не се образува, а образуваното се прекратява, когато чужденецът има:

[...]

2. предоставен статут на бежанец в трета сигурна държава, при условие че ще бъде приет в нея“.

48 Съгласно член 75, алинея 2 от ЗУБ:

„[...] При произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички [...] факти [...], свързани с личното положение на молителя [...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

49 От представената пред Съда преписка е видно, че г-жа Алхето, родена на 29 ноември 1972 г. в Газа, притежава паспорт, издаден от палестинските власти, и е регистрирана от UNRWA.

50 На 15 юли 2014 г. г-жа Алхето напуска Ивицата Газа през нелегалните тунели, свързващи тази територия с Египет. От последната страна тя пристига с кораб в Йордания.

51 На 7 август 2014 г. консулската служба на Република България в Йордания издава на г-жа Алхето туристическа виза за пътуване в България, чийто срок на валидност изтича на 1 септември 2014 г.

- 52 На 10 август 2014 г. г-жа Алхето влиза в България с полет от Аман до Варна. На 28 август 2014 г. срокът на валидност на посочената виза е продължен до 17 ноември 2014 г.
- 53 На 11 ноември 2014 г. г-жа Алхето подава молба за международна закрила в ДАБ, която подновява на 25 ноември 2014 г. В подкрепа на тази молба тя изтъква, че връщане в Ивицата Газа би я изложило на тежка заплаха срещу живота ѝ, тъй като тя рискува да бъде подложена там на мъчения и преследване.
- 54 Тази заплаха била свързана с факта, че тя извършва социална дейност между жените с цел разясняване на техните права и че тази дейност не била приета от Хамас, организация, която контролира Ивицата Газа.
- 55 Освен това, предвид наличието на въоръжени конфликти между Хамас и Израел, съществувало положение на безогледно насилие в Ивицата Газа.
- 56 Между декември 2014 г. и март 2015 г. ДАБ провежда няколко лични интервюта с г-жа Алхето.
- 57 На 12 май 2015 г. заместник-председателят на ДАБ отхвърля подадената от г-жа Алхето молба за международна закрила на основание член 75 от ЗУБ във връзка с членове 8 и 9 от ЗУБ (наричано по-нататък „обжалваното решение“), с мотива че твърденията на г-жа Алхето са недовестовни.
- 58 Заместник-председателят на ДАБ по-специално пояснява, че макар да е обосновано да има съмнения относно зачитането на основните права в Ивицата Газа, само по себе си обстоятелството, че г-жа Алхето е жена, която се ангажира да информира други жени, живеещи в Ивицата Газа, за техните права, не е достатъчно, за да се установи наличието на реален риск от преследване по смисъла на член 8 от ЗУБ или на тежко посегателство по смисъла на член 9 от същия. В това отношение международен доклад, изготвен през 2014 г., показвал, че в Ивицата Газа жени полицаи участват във важни дейности, като например борбата с наркотиците, наказателното преследване и контрола на свободата на движение. При тези условия трудно можело да се приеме, че дейността на г-жа Алхето я излага на тежки и лични заплахи.
- 59 Заместник-председателят на ДАБ добавя, че г-жа Алхето освен това не е била принудена да поиска международна закрила поради положение на безогледно насилие, причинено от въоръжен конфликт.
- 60 Г-жа Алхето подава жалба пред Административен съд София-град (България) с искане за отмяна на обжалваното решение. Тя изяснява, че някои обстоятелства, изтъкнати по време на личните интервюта, не са били разгледани, в нарушение на член 75 от ЗУБ, а обстоятелствата, които са били разгледани, от своя страна са били преценени неправилно, в нарушение на членове 8 и 9 от ЗУБ.
- 61 Този съд счита, че ДАБ по принцип е трябвало да разгледа подадената от г-жа Алхето молба за международна закрила на основание член 12, алинея 1, точка 4 от ЗУБ, а не на основание на членове 8 и 9 от същия. Следователно обжалваното решение не е съобразено нито със ЗУБ, нито със съответните разпоредби от Директива 2011/95, по-специално с член 12, параграф 1, буква а) от последната.
- 62 Посоченият съд обаче отбелязва, че член 12, алинея 1, точка 4 от ЗУБ не транспонира правилно член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95, което усложнява обработката на молбата за международна закрила, разглеждана в главното производство.

- 63 Освен това, с оглед на задължението за осигуряване на ефективни правни средства за защита, и в частност на изискването за цялостно и ex nunc разглеждане, предвидено в член 46, параграф 3 от Директива 2013/32, запитващата юрисдикция счита, че следва да се определи предвиденият от законодателя на Съюза обхват на съдебната компетентност, с оглед по-специално на членове 18, 19 и 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“). По-конкретно следва да се установи дали в рамките на това цялостно и ex nunc разглеждане съдът може да обхване в своята преценка елементи, включително основания за недопустимост, които не са могли да бъдат взети предвид при приемането на решението, с което се отхвърля молбата за международна закрила.
- 64 В този контекст запитващата юрисдикция желае по-специално да се установи дали при обстоятелства като разглежданите в главното производство лице, регистрирано от UNRWA, което е избягало от Ивицата Газа и е пребивавало в Йордания, преди да отпътува към Съюза, трябва да се счита за достатъчно защитено в Йордания, поради което молбата му за международна закрила, подадена в Съюза, трябва да бъде обявена за недопустима.
- 65 Накрая се поставя въпросът дали след отмяната на решение, с което се отхвърля молбата за международна закрила, съдът може и дори е длъжен сам да постанови решение по тази молба.
- 66 При тези обстоятелства Административен съд София-град (България) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли от чл. 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95, тълкуван във връзка с чл. 10, параграф 2 от Директива 2013/32 и чл. 78, параграф 2, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз, че:
- а) допуска молбата за международна закрила на лице без гражданство, от палестински произход, регистрирано от [UNRWA] като бежанец и което лице е било установено постоянно в зоната на действие на агенцията (Ивицата Газа) преди подаването на молбата, да бъде разглеждана като молба по чл. 1, буква А) от [Женевската конвенция], вместо като молба за международна закрила по чл. 1, буква D, [втора алинея] от същата конвенция и при условие че компетентността за разглеждане на молбата е поета на основания, различни от съчувствие или хуманитарни съображения, разглеждането на молбата попада в приложното поле на Директива 2011/95?
- б) допуска такава молба да не бъде обсъждана от гледна точка на изискванията по чл. 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 и съответно не бъде приложено даденото тълкуване на разпоредбата от Съда [...].
- 2) Следва ли чл. 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 във връзка с чл. 5 от същата директива, да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство по чл. 12, ал.1, т.4 от ЗУБ, която не предвижда изрично включваща клауза за палестинските бежанци в съответната редакция и условието помощта да бъде преустановена на каквото и да е основание, както и, че чл. 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 е безусловна и достатъчно точна и поради това норма с директен ефект, която следва да бъде приложена и без изричното позоваване от страна на подалото молба за международна закрила лице, когато молбата следва да се разгледа като такава по чл. 1, буква D, изречение второ от Женевската конвенция [...]?
- 3) Следва ли от чл. 46, параграф 3 от Директива 2013/32, тълкуван във връзка с чл. 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95, че в производство по съдебно обжалване на решение за отказ да се предостави международна закрила, постановено в съответствие с предвиденото по чл. 10, параграф 2 от Директива 2013/32, и предвид фактите по главното производство, че допускат молбата за международна закрила да бъде разглеждана от първоинстанционния съд като подадена на основание чл. 1, буква D, изречение второ от Женевската конвенция [...] и извършена преценката по чл. 12, параграф 1, буква а) от

Директива 2011/95, когато молбата за международна закрила е подадена от лице без гражданство от палестински произход, регистрирано от UNRWA като бежанец и което лице е било установено постоянно в зоната на действие на агенцията (Ивицата Газа) преди подаването на молбата, и тази молба не е разгледана от гледна точка на посочените разпоредби в решението за отказ да се предостави международна закрила?

- 4) Следва ли от предвиденото по чл. 46, параграф 3 от Директива 2013/32 за правото на ефективна защита в контекста на изискването за „[...] цялостно и ex nunc разглеждане на фактите и правните въпроси“, тълкувано във връзка с чл. 33, 34 и 35, [втора алинея] от същата директива и чл. 21, параграф 1 от Директива 2011/95, във връзка с чл. 18, чл. 19 и чл. 47 от [Хартата], че допускат в производство по съдебно обжалване на решение за отказ да се предостави международна закрила, постановено в съответствие с чл. 10, параграф 2 от Директива 2013/32, следното:
 - а) първоинстанционният съд за пръв път да се произнесе по допустимостта на молбата за международна закрила и по въпроса за връщане на лицето без гражданство в страната, в която е било установено преди подаването на молбата за международна закрила след като задължи решаващия орган да представи необходимите за това доказателства и предостави възможност на лицето да изрази становище по въпросите, относими към допустимостта на молбата, или
 - б) първоинстанционният съд поради допуснато съществено процесуално нарушение следва да отмени решението и задължи решаващия орган да се произнесе отново по молба за международна закрила при спазване на указанията по тълкуването и прилагането на закона, в това число да проведе интервю по допустимост, предвидено по чл. 34 от Директива 2013/32 и се произнесе по въпроса дали е възможно лицето без гражданство да бъде върнато в страната, в която е било установено преди подаването на молбата за международна закрила?
 - в) първоинстанционният съд извършва преценка за сигурността на страната, в която лицето е било установено към момента на устните състезания, респективно към момента на постановяването на решението при настъпили съществени изменения в обстановката, обуславящи решение в полза на лицето?
- 5) Следва ли предоставяната помощ от UNRWA да се счита за друга закрила по смисъла на чл. 35, ал.1, буква б) от Директива 2013/32 в съответната държава от зоната на действие на агенцията, при условие че тази държава спазва принципа за забрана за връщане по смисъла на Женевската конвенция [...] по отношение на подпомаганите лица от агенцията?
- 6) Следва ли от чл. 46, параграф 3 от Директива 2013/32, че правото на ефективна защита в контекста на предвиденото „когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95]“, тълкуван във връзка с чл. 47 от [Хартата], че при съдебно обжалване на решение, с което молбата за международна закрила е разгледана по същество и постановен отказ да се предостави международна закрила, задължава първоинстанционният съд да постанови решение:
 - а) което се ползва със сила на присъдено нещо освен по въпроса за законосъобразността на постановения отказ, но и по въпроса за нуждите от международна закрила съгласно Директива 2011/95 на лицето, подало молба за международна закрила, в това число когато международна закрила по националното право на съответната държава членка се предоставя само по решение на административен орган;
 - б) за необходимостта от предоставяне на международна закрила чрез подходящото разглеждане на молбата за международна закрила, независимо от допуснати процесуални нарушения при разглеждането ѝ от решаващия орган?“.

По преюдициалните въпроси

Предварителни съображения

- 67 Тъй като приложимостта във времето на разпоредбите на Директива 2013/32, за които се отнасят въпроси от трети до шести, не е ясна и бе разисквана пред Съда, следва в самото начало да се внесат уточнения по този въпрос.
- 68 Безспорно е, че тази директива заменя Директива 2005/85, считано от 21 юли 2015 г., тоест след датата на подаване на разглежданата в главното производство молба за международна закрила.
- 69 В този контекст следва да се отбележи, от една страна, че член 52, първа алинея, второ изречение от Директива 2013/32 посочва, че молбите за международна закрила, подадени преди 20 юли 2015 г., се уреждат от националните разпоредби, приети съгласно Директива 2005/85.
- 70 От друга страна, член 52, първа алинея, първо изречение от Директива 2013/32 позволява прилагането към молбите, подадени преди 20 юли 2015 г., на националните разпоредби за изпълнение на нормите, въведени с тази директива. Всъщност съгласно текста на това изречение държавите членки прилагат посочените разпоредби „към молбите за международна закрила [...], които са подадени след 20 юли 2015 г. или на по-ранна дата“.
- 71 Видно от анализа на подготвителните работи по Директива 2013/32, и по-конкретно при сравнение на Позиция (ЕС) № 7/2013 на Съвета на първо четене с оглед на приемането на Директива на Европейския парламент и на Съвета относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, приета на 6 юни 2013 г. (ОВ С 179 Е, 2013 г., стр. 27), с Предложението на Комисията за директива на Европейския парламент и на Съвета относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на международна закрила в държавите членки (COM (2009) 0554 окончателен), изразът „или на по-ранна дата“ е добавен в хода на законодателния процес.
- 72 Следователно, независимо от съществуващото напрежение между първото и второто изречение на член 52, първа алинея от Директива 2013/32, от посочените подготвителни работи следва, че законодателят на Съюза е искал да позволи на държавите членки, които желаят, да прилагат незабавно разпоредбите си за изпълнение на тази директива към молбите за международна закрила, подадени преди 20 юли 2015 г.
- 73 Безспорно е, че макар член 52, първа алинея от Директива 2013/32 да разрешава на държавите членки да приложат незабавно посочените разпоредби към молбите за международна закрила, подадени преди 20 юли 2015 г., той не ги задължава да го направят. Тъй като с употребата на израза „подадени след 20 юли 2015 г. или на по-ранна дата“ тази разпоредба предлага различни възможности за прилагане във времето, важно е, за да са спазени принципите на правна сигурност и на равенство пред закона при прилагането на правото на Съюза и следователно кандидатите за международна закрила да са защитени срещу произвол и да имат право на ефективни правни средства за защита в рамките на производствата по предоставяне или отнемане на международна закрила, всяка обвързана от тази директива държава членка да третира, по-конкретно във връзка с прилагането във времето на нормата за цялостно и ex nunc разглеждане, по предвидим и еднакъв начин всички молби за международна закрила, които са подадени през един и същи период на нейна територия.
- 74 В отговор на искане за разяснение по този въпрос запитващата юрисдикция подчертава, че изискването за цялостно и ex nunc разглеждане, предвидено в член 46, параграф 3 от Директива 2013/32, което съгласно член 51, параграф 1 от същата директива е трябвало да бъде въведено

най-късно на 20 юли 2015 г., съществува в България от 1 март 2007 г., поради което българският законодател не е счел за необходимо да приеме мерки за изпълнение на посочения член 46, параграф 3 при транспонирането на посочената директива.

- 75 В това отношение запитващата юрисдикция посочва няколко национални разпоредби в областта на административното производство и предоставя информация относно обхвата на тези разпоредби, проверката на чиято точност не е задача на Съда.
- 76 С оглед на този отговор става ясно, че третият, четвъртият и шестият въпрос, които се отнасят до тълкуването на член 46, параграф 3 от Директива 2013/32, са от значение за решаването на спора в главното производство.
- 77 Всъщност за спадащи към приложното поле на дадена директива могат да се считат не само националните разпоредби, чиято изрична цел е транспонирането на тази директива, но и — считано от датата на влизане в сила на посочената директива — заварените национални разпоредби, които могат да осигурят транспонирането ѝ в националното право (вж. в този смисъл решения от 7 септември 2006 г., *Cordero Alonso*, C-81/05, EU:C:2006:529, т. 29 и от 23 април 2009 г., *VTB-VAB* и *Galatea*, C-261/07 и C-299/07, EU:C:2009:244, т. 35).
- 78 Макар в настоящия случай да е вярно, че законът за транспониране на Директива 2013/32 в българското право влиза в сила едва през декември 2015 г., тоест след подаването на молба за международна закрила в Съюза от г-жа Алхето и след приемането на обжалваното решение, от отговора на запитващата юрисдикция на искането за разяснение следва, че от 2007 г. българското право съдържа приложими към молбите за международна закрила разпоредби, които съдържат изискване за цялостно и *ex nunc* разглеждане.
- 79 От същия отговор е видно, че според запитващата юрисдикция тези разпоредби са счетени от националните органи за годни да осигурят транспонирането на член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 в националното право.
- 80 При тези условия, и предвид факта, че Директива 2013/32 вече е била в сила към момента на подаването на разглежданата в главното производство молба за международна закрила и на приемането на обжалваното решение, исканото от запитващата юрисдикция тълкуване на член 46, параграф 3 от тази директива в рамките на третия, четвъртият и шестия ѝ въпрос трябва да се счете за необходимо за тази юрисдикция, за да ѝ позволи да се произнесе по спора в главното производство (вж. в този смисъл решение от 23 април 2009 г., *VTB-VAB* и *Galatea*, C-261/07 и C-299/07, EU:C:2009:244, т. 37 и 40).
- 81 Що се отнася до петия въпрос за тълкуването на член 35, първа алинея, буква б) от Директива 2013/32, който, във връзка с член 33, параграф 2, буква б) от тази директива, позволява на държавите членки да обявят дадена молба за международна закрила за недопустима, когато кандидатът се ползва от друга закрила в трета страна, от акта за преюдициално запитване е видно, че това основание за недопустимост още не е било транспонирано в българското право към датата на приемане на обжалваното решение. Като се основава обаче на съображението, което само запитващата юрисдикция може да провери, че националната разпоредба, с която междувременно е транспонирано това основание за недопустимост, все пак е приложима *ratione temporis* към спора в главното производство, тази юрисдикция уместно си задава въпроса дали тя може, в рамките на цялостно и *ex nunc* разглеждане като предвиденото в член 46, параграф 3 от Директива 2013/32, да прецени допустимостта на разглежданата в главното производство молба за международна закрила с оглед на такова основание за недопустимост и, ако това е така, какъв обхват трябва да получи това основание за недопустимост.

По първия въпрос

- 82 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 във връзка с член 10, параграф 2 от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че разглеждането на молба за международна закрила, подадена от лице, регистрирано от UNRWA, налага преценка на въпроса дали това лице се ползва от ефективна закрила или помощ от страна на този орган.
- 83 Както е видно от акта за преюдициално запитване, този въпрос се поставя поради факта, че заместник-председателят на ДАБ не е разгледал в обжалваното решение конкретно въпроса дали е преустановена закрилата или помощта, от които жалбоподателката в главното производство се е ползвала от страна на UNRWA в зоната на действие на този орган, въпреки че това обстоятелство, ако беше доказано, щеше да може да ѝ позволи да се ползва от статута на бежанец в България в съответствие с член 1, буква D от Женевската конвенцията и с член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95.
- 84 В това отношение следва да се отбележи, както бе припомнено в точки 6 и 7 от настоящото съдебно решение, че UNRWA е орган на Организацията на обединените нации, който е създаден за закрила и помощ на палестинците в Ивицата Газа, Западния бряг, Йордания, Ливан и Сирия в качеството им на „палестински бежанци“. От това следва, че лице като жалбоподателката в главното производство, което е регистрирано от UNRWA, следва да се ползва от закрила и помощ от този орган с цел подпомагане на неговото благосъстояние в качеството му на бежанец.
- 85 Поради този специфичен статут на бежанец, установен в посочените територии в Близкия изток за палестинците, лицата, регистрирани от UNRWA, по принцип се изключват, по силата на член 12, параграф 1, буква а), първо изречение от Директива 2011/95, който съответства на член 1, буква D, първа алинея от Женевската конвенция, от кръга на бежанците в Съюза. С оглед на това от член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95, който съответства на член 1, буква D, втора алинея от Женевската конвенция, следва, че когато кандидатът за международна закрила в Съюза вече не се ползва от закрилата или от помощта на UNRWA, това изключение престава да се прилага.
- 86 Както уточнява Съдът, член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95 се прилага, когато се установи въз основа на преценка на лично основание на всички относими факти, че съществува сериозна заплаха за личната безопасност на съответния палестинец и че UNRWA, чиято помощ е била поискана от заинтересованото лице, не е в състояние да му осигури условия на живот, отговарящи на нейната мисия, като така посоченият палестинец е принуден поради независещи от волята му обстоятелства да напусне зоната на действие на UNRWA. В този случай, по отношение на посочения палестинец, освен ако попада в обхвата на някое от основанията за изключване, предвидени в член 12, параграф 1, буква б) и параграфи 2 и 3 от тази директива, последната може да се прилага *ipso facto*, без да е необходимо той задължително да докаже, че има основателни опасения от преследване по смисъла на член 2, буква г) от същата директива, до момента, в който има възможност да се завърне на територията на предишното си обичайно пребиваване (решение от 19 декември 2012 г., *Abed El Karem El Kott и др.*, C-364/11, EU:C:2012:826, т. 49—51, 58—65, 75—77 и 81).
- 87 От припомнените по-горе съображения е видно, че член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 предвижда, от една страна, основание за изключване от кръга на бежанците, а от друга, основание за прекратяване на прилагането на посоченото основание за изключване, като както едното, така и другото може да бъде решаващо за преценката дали съответният палестинец може да получи достъп до статута на бежанец в Съюза. Както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 43—45 от заключението си, правилата, посочени в тази разпоредба, така както ги тълкува Съдът, следователно представляват *lex specialis*.

Националните разпоредби за транспониране на този режим трябва да се приложат към молбата за международна закрила, подадена от лице, регистрирано от UNRWA, ако тази молба не е била отхвърлена преди това поради друго основание за изключване или за недопустимост.

- 88 Този извод се потвърждава от целта на Директива 2011/95. Всъщност, тъй като последната е приета на основание по-специално на член 78, параграф 2, буква а) ДФЕС и следователно има за цел, съгласно тази разпоредба, да създаде единна система за предоставяне на убежище, важно е всички органи, които имат компетентност в Съюза за разглеждане на молбите за международна закрила, да прилагат разпоредбите за транспониране на нормите, закрепени в член 12, параграф 1, буква а) от тази директива, когато молителят е лице, регистрирано от UNRWA.
- 89 Прилагането на посочените разпоредби се налага и когато, както в настоящия случай, молбата за международна закрила включва, освен молба за предоставяне на статут на бежанец, и молба за предоставяне на субсидиарна закрила. Всъщност, както следва от член 10, параграф 2 от Директива 2013/32, при разглеждането на молбите за международна закрила компетентният орган трябва първо да определи дали кандидатът отговаря на условията за предоставяне на статут на бежанец. Следователно обстоятелството, че разпоредбите, съдържащи се в член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95, не се прилагат по отношение на частта от молбата във връзка с предоставянето на субсидиарна закрила, не освобождава компетентния орган от задължението му да приложи най-напред нормите за транспониране на тези разпоредби, за да провери дали трябва да се предостави статут на бежанец.
- 90 С оглед на гореизложеното на първия въпрос следва да се отговори, че член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 във връзка с член 10, параграф 2 от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че разглеждането на молба за международна закрила, подадена от лице, регистрирано от UNRWA, налага да се изследва въпросът дали това лице се ползва от ефективна закрила или помощ от страна на този орган, ако тази молба не е била отхвърлена преди това на основание за недопустимост или на основание за изключване, различно от предвиденото в член 12, параграф 1, буква а), първо изречение от Директива 2011/95.

По втория въпрос

- 91 С първата част на втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която не предвижда или която транспонира неправилно основанията за прекратяване на прилагането на основанията за изключване от кръга на бежанците, което се съдържа в тази разпоредба от Директивата.
- 92 Както бе изложено в точки 85—87 от настоящото съдебно решение, член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 съдържа, от една страна, основание за изключване, съгласно което гражданин на трета държава или лице без гражданство, което се ползва от закрилата или помощта от органи или агенции на Организацията на обединените нации, различни от върховния комисар за бежанците на ООН, се изключва от кръга на бежанците в Съюза, и от друга страна, основание за прекратяване на прилагането на това основание за изключване, съгласно което в случаите, в които посочената закрила или помощ бъде преустановена, без положението на този гражданин или на това лице без гражданство да бъде окончателно уредено в съответствие с относимите резолюции на Организацията на обединените нации, съответният гражданин на трета държава или лице без гражданство *ipso facto* има право на предимствата по тази директива за целите на предоставянето на статут на бежанец в Съюза.
- 93 Както бе посочено в точка 21 от настоящото съдебно решение, текстът на член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 съответства на текста на член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2004/83.

- 94 Оттук следва, че член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2004/83 и член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 не допускат национална правна уредба, която не транспонира нито това основание за изключване, нито това основание за прекратяване на прилагането на основанието за изключване.
- 95 Впрочем в настоящия случай член 12, алинея 1, точка 4 от ЗУБ в редакцията му преди влизането в сила на националния закон за транспониране на Директива 2011/95 не предвижда такова основание за прилагане на основанието за изключване. Член 12, алинея 1, точка 4 от ЗУБ в редакцията му след влизането в сила на този закон от своя страна транспонира член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95, но използва неправилен израз „не е преустановена“, вместо изрза „е преустановена“. Запитващата юрисдикция счита, че при тези обстоятелства е трудно и дори невъзможно да тълкува тези национални разпоредби в съответствие с член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95.
- 96 Освен ако при проверка от запитващата юрисдикция не се установят предвидени в българското право възможности посочените национални разпоредби да се тълкуват по начин, който да съответства на член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2004/83 или на член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95, следва да се приеме за установено, че последните разпоредби не допускат такива национални норми, щом те съдържат неправилно транспониране на тези директиви.
- 97 С втората част на втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2004/83 и член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95 имат директен ефект и могат да бъдат приложени дори ако кандидатът за международна закрила не се е позовал изрично на тях.
- 98 В това отношение от постоянната практика на Съда следва, че когато разпоредбите на дадена директива са безусловни и достатъчно точни по своето съдържание, частноправните субекти могат да се позовават на тях пред националните съдилища срещу държавата, ако тя не е транспонирала в срок директивата в националното право или ако я е транспонирала неправилно (решения от 24 януари 2012 г., *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, т. 33, от 15 януари 2014 г., *Association de médiation sociale*, C-176/12, EU:C:2014:2, т. 31 и от 7 юли 2016 г., *Ambisig*, C-46/15, EU:C:2016:530, т. 16).
- 99 Член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2004/83 и член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95 отговарят на тези критерии, тъй като съдържат норма, чието съдържание е безусловно и достатъчно точно, за да могат частноправните субекти да се позоват на нея и съдът да я приложи. Тези разпоредби предвиждат впрочем, че в уредения от тях случай съответният кандидат „*ipso facto*“ има право да се позовава на Директивата.
- 100 В конкретния случай от акта за преюдициално запитване е видно, че г-жа Алхето изтъква в подкрепа на своята молба за международна закрила, че независимо от регистрацията ѝ от UNRWA, само предоставянето на статут на бежанец в Съюза би могло да я защити ефективно срещу заплахите, пред които е изправена. От това следва, че дори жалбоподателката в главното производство да не се е позовала изрично нито на член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2004/83, нито на член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95, няма никаква пречка запитващата юрисдикция да се произнесе по съответствието на националната правна уредба с едната или другата от тези разпоредби.

101 С оглед на гореизложеното на втория въпрос следва да се отговори че член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2004/83 и член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95 трябва да се тълкуват в смисъл:

- че не допускат национална правна уредба, която не предвижда или която транспонира неправилно основанията за прекратяване на прилагането на основанията за изключване от кръга на бежанците, което тези разпоредби съдържат,
- че имат директен ефект, и
- че могат да бъдат приложени дори ако кандидатът за международна закрила не се е позовал изрично на тях.

По третия въпрос

102 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че съдът на държава членка, сезиран като първа инстанция с жалба срещу решение по молба за международна закрила, може да вземе предвид фактически или правни обстоятелства — като приложимостта на член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 към положението на кандидата — които не са разглеждани от органа, взел това решение.

103 В това отношение следва да се отбележи най-напред, че Директива 2013/32 прави разграничение между „решаващия орган“, определен в член 2, буква е) от Директивата като „всеки квазисъдебен или административен орган в държава членка, който е компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила и който е компетентен да вземе решение като първа инстанция по такива случаи“, от една страна, и „съда“, посочен в член 46 от Директивата, от друга страна. Производството пред решаващия орган се урежда от разпоредбите на глава III от тази директива, озаглавена „Първоинстанционни процедури“, докато производството пред съда се урежда от нормите, съдържащи се в глава V от посочената директива, озаглавена „Процедури за обжалване“ и състояща се от този член 46.

104 При положение че член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 засяга, съгласно неговия текст, „най-малкото [...] процедури[те] по обжалване пред първоинстанционен съд“, предоставеното по-долу тълкуване на тази разпоредба се отнася най-малкото за всеки съд, пред който е подадена първата жалба срещу решение, с което най-напред решаващият орган се е произнесъл по такава молба. Както следва от член 2, буква е) от тази директива, същото важи и когато този орган е квазисъдебен.

105 По-нататък, следва да се припомни, че член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 уточнява обхвата на правото на ефективна защита, с което кандидатите за международна закрила трябва, както се предвижда в член 46, параграф 1 от тази директива, да разполагат срещу решенията по тяхната молба.

106 Така член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 предвижда, че с цел спазване на разпоредбите на член 46, параграф 1 от нея обвързаните от тази директива държави членки трябва да гарантират, че съдът, пред който се обжалва решението по молбата за международна закрила, извършва „цялостно и ех пипс разглеждане на фактите и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95]“.

107 При липсата на препращане към правните уредби на държавите членки и с оглед на целта на Директива 2013/32, изложена по-конкретно в съображение 4, тези думи следва да се тълкуват и прилагат по еднакъв начин. Както впрочем се подчертава в съображение 13 от тази директива,

извършеното от нея сближаване на процесуалните норми има за цел да създаде равностойни условия за прилагането на Директива 2011/95 и така да ограничи движението на кандидатите за международна закрила между държавите членки.

- 108 Съгласно постоянната практика на Съда обхватът на посочените понятия следва да се определи в съответствие с обичайното значение на последните, като се отчита контекстът, в който те се използват, и целите, преследвани от правната уредба, от която са част (вж. по-специално решения от 30 януари 2014 г., *Diakité*, C-285/12, EU:C:2014:39, т. 27, от 11 юни 2015 г., *Zh. и О.*, C-554/13, EU:C:2015:377, т. 29 и от 26 юли 2017 г., *Jafari*, C-646/16, EU:C:2017:586, т. 73).
- 109 В това отношение, освен фактът, че преследва общата цел за въвеждане на общи процесуални норми, Директива 2013/32 цели по-специално, както е видно по-конкретно от съображение 18, молбите за международна закрила да се обработват „възможно най-бързо, без това да засяга точността и пълнотата на тяхното разглеждане“.
- 110 С оглед на това, що се отнася до думите „гарантират, че ефективната защита предвижда цялостно и ех пунс разглеждане на фактите и правните въпроси“, те следва да се тълкуват, тъй като иначе биха били лишени от обичайното си значение, в смисъл, че държавите членки са длъжни по силата на член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 да изменят националното си право по такъв начин, че разглеждането на посочените жалби да включва проверка от съда на всички фактически и правни обстоятелства, които му позволяват да извърши актуализирана преценка на конкретния случай.
- 111 В това отношение изразът „ех пунс“ подчертава задължението на съда да извърши преценка, която отчита при необходимост новите обстоятелства, настъпили след приемането на решението, което се обжалва.
- 112 Подобна преценка всъщност позволява молбата за международна закрила да се разгледа изчерпателно, без да е необходимо преписката да се връща на решаващия орган. Така правомощието на съда да вземе предвид новите обстоятелства, по които този орган не се е произнесъл, се вписва в целта на Директива 2013/32, припомнена в точка 109 от настоящото съдебно решение.
- 113 От своя страна прилагателното „цялостно“, съдържащо се в член 46, параграф 3 от Директива 2013/32, потвърждава, че съдът е длъжен да разгледа както обстоятелствата, които решаващият орган е отчетел или е могъл да отчете, така и тези, които са настъпили след приемането на решението от този орган.
- 114 Освен това, щом тази разпоредба трябва да се тълкува в съответствие с член 47 от Хартата, изискването за цялостно и ех пунс разглеждане означава, че съдът, пред който е подадена жалбата, изслушва кандидата, освен ако прецени, че може да извърши разглеждането въз основа само на данните от преписката по делото, включително, когато случаят е такъв, на доклада или стенограмата на личното интервю пред посочения орган (вж. в този смисъл решение от 26 юли 2017 г., *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, т. 31 и 44). При възникване на нови обстоятелства, настъпили след приемането на решението, предмет на обжалване, съдът е длъжен, както следва от член 47 от Хартата, да предостави възможност на кандидата да изрази становище, когато тези обстоятелства могат да го засегнат неблагоприятно.
- 115 Що се отнася до думите „когато е приложимо“ от израза „включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95]“, както посочва Комисията в съдебното заседание, те подчертават факта, че цялостното и ех пунс разглеждане от компетентността на съда не следва непременно да се отнася до разглеждането

по същество на нуждите от международна закрила и че следователно може да се отнася до допустимостта на молбата за международна закрила, когато това е възможно съгласно националното право в съответствие с член 33, параграф 2 от Директива 2013/32.

- 116 Накрая, важно е да се подчертае, че видно от съображения 16 и 22, от член 4 и от общата структура на Директива 2013/32, разглеждането на молбата за международна закрила от административен или квазисъдебен орган, който има специфични средства и специализирани служители в тази област, е основен етап от общите процедури, въведени с тази директива. Следователно правото, признато с член 46, параграф 3 от тази директива, на кандидата да получи цялостно и ех пипс разглеждане пред съд не може да смекчи задължението на посочения кандидат да сътрудничи на този орган, както е уредено в членове 12 и 13 от посочената директива.
- 117 Оттук следва, че в настоящия случай член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 представлява релевантен правен въпрос, който запитващата юрисдикция трябва да разгледа в качеството си на първоинстанционен съд, като включи в своята преценка относно приложимостта на тази разпоредба към положението на жалбоподателката в главното производство евентуалните обстоятелства, настъпили след приемането на обжалваното решение.
- 118 С оглед на всички изложени дотук съображения на третия въпрос следва да се отговори, че член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че съдът на държава членка, сезиран като първа инстанция с жалба срещу решение по молба за международна закрила, е длъжен да разгледа както фактическите и правните обстоятелства — като приложимостта на член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 към положението на кандидата — които органът, взел това решение, е отчетел или е могъл да отчете, така и фактическите и правните обстоятелства, които са настъпили след приемането на посоченото решение.

По четвъртия въпрос

- 119 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с членове 18, 19 и 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че изискването за цялостно и ех пипс разглеждане на фактите и правните въпроси се отнася и до основанията за недопустимост на молбата за международна закрила, посочени в член 33, параграф 2 от тази директива, и ако това е така, дали при разглеждането на такова основание за недопустимост от съда, включително когато това основание не е било разгледано от решаващия орган, преписката трябва да бъде върната на този орган, за да проведе интервюто за допустимост, предвидено в член 34 от посочената директива.
- 120 Както бе отбелязано в точка 115 от настоящото съдебно решение, цялостното и ех пипс разглеждане на жалбата може да се отнася до допустимостта на молбата за международна закрила, когато това е възможно съгласно националното право. В съответствие с целта на Директива 2013/32 за създаване на система, при която най-малкото съдът, сезиран като първа инстанция с жалба срещу решението на решаващия орган, извършва цялостно и актуализирано разглеждане, този съд може да стигне по-специално до извода, че кандидатът се ползва от друга закрила в трета страна, поради което да отпадне необходимостта да се разгледа нуждата от закрила в Съюза, като в такива случаи молбата е „недопустима“ на това основание.
- 121 Що се отнася до условията, които трябва да са кумулативно изпълнени, за да е налице недопустимост на това основание, каквито са установените в член 35 от тази директива във връзка с основанията за първата страна на убежище или в член 38 от същата директива във връзка с основанията за сигурна трета страна, посоченият съд трябва задължително да провери

дали всяко от тези условия е изпълнено, като евентуално прикани решаващия орган да представи всяка документация и всяко фактическо обстоятелство, които могат да са от значение.

- 122 В настоящия случай от текста на четвъртия въпрос и от обясненията към него е видно, че запитващата юрисдикция обмисля евентуално прилагането на понятието „първа страна на убежище“ по смисъла на член 35 от Директива 2013/32 или на понятието „сигурна трета страна“ по смисъла на член 38 от тази директива, към който препраща член 35, втора алинея от същата директива, или на понятието „сигурна страна на произход“ по смисъла на член 36, параграф 1 от същата, като последното понятие е посочено в четвърти въпрос, буква в).
- 123 Що се отнася до понятието „сигурна страна на произход“, следва да се отбележи, че това понятие не се включва само по себе си сред основанията за недопустимост, предвидени в член 33 от Директива 2013/32. Поради това то не следва да се разглежда повече в рамките на настоящото преюдициално запитване.
- 124 Вместо това, тъй като запитващата юрисдикция обмисля да приложи понятието „първа страна на убежище“ или понятието „сигурна трета страна“, тя трябва да извърши проверката, посочена в точка 121 от настоящото съдебно решение, и да се убеди, преди да се произнесе, че кандидатът е имал възможност да изложи лично становището си относно приложимостта на основанието за недопустимост към конкретните обстоятелства, в които се намира.
- 125 Докато правото на кандидата да бъде изслушан по допустимостта на молбата му преди вземането на решение по този въпрос е гарантирано, в рамките на производството пред решаващия орган, от личното интервю, предвидено в член 34 от Директива 2013/32, то в хода на производството по обжалване, предвидено в член 46 от тази директива, това право произтича от член 47 от Хартата и в такива случаи се упражнява, ако е необходимо, чрез изслушване на кандидата (вж. в този смисъл решение от 26 юли 2017 г., Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, т. 37—44).
- 126 В това отношение следва да се приеме, че ако основанието за недопустимост, разгледано от съда, пред който е подадена жалбата, също е било разгледано от решаващия орган преди приемането на оспореното с тази жалба решение, посоченият съд може да се основе на доклада от проведеното от споменатия орган лично интервю, без да изслушва кандидата, освен ако прецени това за необходимо.
- 127 Ако, напротив, решаващият орган не е разгледал това основание за недопустимост и следователно не е провел личното интервю по член 34 от Директива 2013/32, запитващата юрисдикция е длъжна да проведе такова изслушване, когато смята, че такова основание е трябвало да бъде разгледано от посочения орган или трябва понастоящем да бъде разгледано поради настъпването на нови обстоятелства.
- 128 Подобно на предвиденото в член 12, параграф 1, буква б) от Директива 2013/32 за провежданите от решаващия орган лични интервюта, при изслушването на кандидата от съда трябва да му бъдат осигурени, когато е необходимо, услугите на преводач за представяне на неговия случай.
- 129 Най-накрая, що се отнася до въпроса на запитващата юрисдикция, дали изискването за цялостно и ех нипс разглеждане на фактите и правните въпроси трябва да се тълкува в светлината на членове 18 и 19 от Хартата на основните права, достатъчно е да се отбележи, че макар основните права, гарантирани от тези разпоредби, които се отнасят съответно до правото на убежище и защитата в случай на принудително отвеждане, експулсиране и екстрадиране, да трябва да бъдат спазвани при изпълнението на това изискване, те не дават, в рамките на отговора на настоящия преюдициален въпрос, допълнително специфично предписание относно обхвата на посоченото изискване.

- 130 С оглед на гореизложеното на четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че изискването за цялостно и ex nunc разглеждане на фактите и правните въпроси може да се отнася и до основанията за недопустимост на молбата за международна закрила, посочени в член 33, параграф 2 от тази директива, когато националното право позволява това, и че в случаите, когато съдът, пред който е подадена жалбата, възнамерява да разгледа основание за недопустимост, което не е било разгледано от решаващия орган, той трябва да изслуша кандидата, за да му даде възможност да представи лично, на език, който владее, своето становище по отношение на приложимостта на посоченото основание към конкретните обстоятелства, в които се намира.

По петия въпрос

- 131 С петия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 35, първа алинея, буква б) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че лице, регистрирано от UNRWA, ако се ползва от ефективна закрила или помощ от този орган в трета държава, несъответстваща на територията, в която лицето обичайно пребивава, но включена в зоната на действие на посочения орган, трябва да се счита за ползващо се от друга закрила в тази трета страна по смисъла на тази разпоредба.
- 132 От акта за преюдициално запитване е видно, че този въпрос е поставен, поради факта че по време на въоръжения конфликт през юли и август 2014 г. между Държавата Израел и Хамас г-жа Алхето напуска Ивицата Газа, за да потърси безопасност в Йордания — страна, в която е пребивавала и от която е пристигнала в България.
- 133 Йордания е част от зоната на действие на UNRWA. Следователно и без да е нужно Съдът да разглежда естеството на мандата на този орган, нито капацитета му да го изпълни, не може да се изключи възможността посоченият орган да е в състояние да предложи в Йордания на регистрирано от него лице условия на живот, отговарящи на неговата мисия, след като това лице е избягало от Ивицата Газа.
- 134 В този смисъл, ако лице, напуснало зоната на действие на UNRWA и подало молба за международна закрила в Съюза, се ползва в посочената зона от ефективна закрила или помощ от UNRWA, позволяваща му да пребивава безопасно в нея при достойни условия на живот и без да е изложено на опасността от връщане в територията на обичайното му пребиваване, докато не е в състояние да се завърне там в безопасност, това лице не може да се разглежда от органа, компетентен за вземане на решение по тази молба, като принудено поради независещи от волята му обстоятелства да напусне зоната на действие на UNRWA. Посоченото лице в този случай трябва да се изключи от кръга на бежанците в Съюза съгласно член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95, както е тълкуван в припомнената в точка 86 от настоящото решение съдебна практика.
- 135 В конкретния случай запитващата юрисдикция трябва да прецени, въз основа на индивидуално оценяване на всички релевантни обстоятелства, дали случаят на г-жа Алхето попада в тази хипотеза.
- 136 Ако е така, това положение би могло и, предвид изложените по-долу съображения, да доведе до отхвърляне на молбата за международна закрила, доколкото тя се отнася до предоставянето на субсидиарна закрила.

- 137 Всъщност член 33, параграф 2, буква б) от Директива 2013/32 дава възможност на държавите членки да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима в нейната цялост, ако страна, която не е държава членка, се счита за първа страна на убежище за кандидата по смисъла на член 35 от тази директива.
- 138 В това отношение, съгласно самия текст на член 35, първа алинея, букви а) и б) от Директива 2013/32, една страна може да се разглежда като първа страна на убежище за определен кандидат, ако той съответно е признат за бежанец в тази страна и все още се ползва от тази закрила, или ако се ползва от друга закрила в тази държава, като включително се ползва от принципа на забрана за връщане, при условие че бъде повторно приет в тази страна.
- 139 Лицата, регистрирани от UNRWA, както бе припомнено в точка 6 от настоящото съдебно решение, имат статут на „палестински бежанец в Близкия изток“. Следователно те не се ползват от статут на бежанец, специално свързан с Хашемитското кралство Йордания, и поради това не могат да попаднат в обхвата на член 35, първа алинея, буква а) от Директива 2013/32 със самия факт на тази регистрация или на закрилата или помощта, която им е предоставена от посочения орган.
- 140 Напротив, по отношение на регистриран от UNRWA палестинец, който е напуснал обичайното си местопребиваване в Ивицата Газа, за да се премести в Йордания, преди да отиде в държава членка и да подаде там молба за международна закрила, трябва да се счита, че се ползва от друга закрила в тази трета страна, като включително се ползва от принципа на забрана за връщане по смисъла на член 35, първа алинея, буква б) от Директива 2013/32, ако, първо, му е гарантирано, че може да бъде повторно приет в нея, второ, в нея се ползва от ефективна закрила или помощ от UNRWA, която е призната и дори уредена от съответната трета страна, и трето, компетентните органи на държавата членка, в която е била подадена молбата за международна закрила, са се уверили, че той ще може да пребивава в тази трета държава безопасно и при достойни условия на живот, докато рисковете в Ивицата Газа го налагат.
- 141 Всъщност в тази хипотеза Хашемитското кралство Йордания, в качеството му на независима държава, чиято територия е различна от тази на обичайното пребиваване на заинтересованото лице, представлява — чрез ангажимента му за обратно приемане на заинтересованото лице, чрез признаването на ефективната закрила или помощ, предоставяна от UNRWA на неговата територия, и чрез зачитането на принципа на забрана за връщане — държава, субект на закрила, по смисъла на член 7, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95 и отговаря на всички условия по член 35, първа алинея, буква б) от Директива 2013/32, за да попадне в обхвата на понятието „първа страна на убежище“, посочено в тази разпоредба.
- 142 Запитващата юрисдикция следва да прецени, евентуално след като разпорежи на ДАБ да представи всяка релевантна документация и всяко фактическо обстоятелство от значение, дали всички условия, описани в точка 140 от настоящото съдебно решение, са изпълнени в настоящия случай.
- 143 С оглед на гореизложеното на петия въпрос следва да се отговори, че член 35, първа алинея, буква б) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че лице, регистрирано от UNRWA, ако се ползва от ефективна закрила или помощ от този орган в трета държава, несъответстваща на територията, в която лицето обичайно пребивава, но включена в зоната на действие на посочения орган, трябва да се счита за ползващо се от друга закрила в тази трета страна по смисъла на тази разпоредба, когато третата страна:
- се задължава да приеме обратно заинтересованото лице, след като то е напуснало нейната територия, за да поиска международна закрила в Съюза, и

- признава посочената закрила или помощ от UNRWA и защита принципа на забрана за връщане, като така дава възможност на заинтересованото лице да пребивава на нейна територия в безопасност, при достойни условия на живот и докато рисковете в територията на обичайното пребиваване го налагат.

По шестия въпрос

- ¹⁴⁴ С шестия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че съдът, сезиран като първа инстанция с жалба срещу решение по молба за международна закрила, трябва, в случай че отмени това решение, да се произнесе сам по тази молба за международна закрила, като я уважи или отхвърли.
- ¹⁴⁵ В това отношение следва да се отбележи, че член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 се отнася само до „разглеждането“ на жалбата и следователно не засяга последиците от евентуалната отмяна на решението, предмет на тази жалба.
- ¹⁴⁶ Ето защо с приемането на Директива 2013/32 законодателят на Съюза не е възнамерявал да въведе никакво общо правило, съгласно което квазисъдебният или административен орган, посочен в член 2, буква е) от тази директива, трябва да губи своята компетентност след отмяната на първоначалното му решение по молба за международна закрила. Следователно продължава да е допустимо държавите членки да предвиждат, че след такава отмяна преписката трябва да бъде върната на този орган, така че той да вземе ново решение.
- ¹⁴⁷ С оглед на посоченото, член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 би бил лишен от полезно действие, ако се допусне, че след постановяването на съдебно решение, с което първоинстанционният съд е извършил в съответствие с тази разпоредба цялостна и ex nunc преценка на нуждите от международна закрила на кандидата съгласно Директива 2011/95, споменатият орган може да вземе решение в противоречие с тази преценка или може да остави да изтече значителен период от време, което би могло да повиши риска от настъпване на обстоятелства, налагащи нова актуализирана преценка.
- ¹⁴⁸ Следователно, макар Директива 2013/32 да няма за цел да въведе общо правило по отношение на компетентността за приемане на ново решение по молба за международна закрила след отмяната на първоначалното решение, все пак, видно от целта ѝ да осигури възможно най-бързо разглеждане на молбите от това естество, от задължението да се гарантира полезно действие на член 46, параграф 3 от Директивата, както и от необходимостта, произтичаща от член 47 от Хартата, да се осигури наличие на ефективно правно средство за защита, всяка държава членка, обвързана от посочената директива, трябва така да измени националното си право, че след отмяната на първоначалното решение и при връщане на преписката на квазисъдебния или административен орган, посочен в член 2, буква е) от тази директива, ново решение да се приема в кратък срок и да съответства на преценката, съдържаща се в отменителното съдебно решение.
- ¹⁴⁹ Ето защо на шестия въпрос следва да се отговори, че член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че не установява общи процесуални норми по отношение на компетентността за приемането на ново решение по молба за международна закрила след отмяната от съда, пред който е подадена жалбата, на първоначалното решение по тази молба. Все пак необходимостта да се осигури полезно действие на член 46, параграф 3 от тази директива и да се гарантира наличието на ефективно правно средство за защита в съответствие с член 47 от Хартата изисква при връщане на

преписката на квазисъдебния или административен орган, посочен в член 2, буква е) от споменатата директива, ново решение да се приема в кратък срок и да съответства на преценката, съдържаща се в отменителното съдебно решение.

По съдебните разноски

150 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Член 12, параграф 1, буква а) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, във връзка с член 10, параграф 2 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, трябва да се тълкува в смисъл, че разглеждането на молба за международна закрила, подадена от лице, регистрирано от Агенцията на Организацията на обединените нации за подпомагане и работа с палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA), налага да се изследва въпросът дали това лице се ползва от ефективна закрила или помощ от страна на този орган, ако тази молба не е била отхвърлена преди това на основание за недопустимост или на основание за изключване, различно от предвиденото в член 12, параграф 1, буква а), първо изречение от Директива 2011/95.
- 2) Член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и член 12, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2011/95 трябва да се тълкуват в смисъл:
 - че не допускат национална правна уредба, която не предвижда или която транспонира неправилно основанията за прекратяване на прилагането на основанията за изключване от кръга на бежанците, което тези разпоредби съдържат,
 - че имат директен ефект, и
 - че могат да бъдат приложени дори ако кандидатът за международна закрила не се е позовал изрично на тях.
- 3) Член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че съдът на държава членка, сезиран като първа инстанция с жалба срещу решение по молба за международна закрила, е длъжен да разгледа както фактическите и правните обстоятелства — като приложимостта на член 12, параграф 1, буква а) от Директива

2011/95 към положението на кандидата — които органът, взел това решение, е отчетел или е могъл да отчете, така и фактическите и правните обстоятелства, които са настъпили след приемането на посоченото решение.

- 4) Член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 47 от Хартата на основните права трябва да се тълкува в смисъл, че изискването за цялостно и ex nunc разглеждане на фактите и правните въпроси може да се отнася и до основанията за недопустимост на молбата за международна закрила, посочени в член 33, параграф 2 от тази директива, когато националното право позволява това, и че в случаите, когато съдът, пред който е подадена жалбата, възнамерява да разгледа основание за недопустимост, което не е било разгледано от решаващия орган, той трябва да изслуша кандидата, за да му даде възможност да представи лично, на език, който владее, своето становище по отношение на приложимостта на посоченото основание към конкретните обстоятелства, в които се намира.
- 5) Член 35, първа алинея, буква б) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че лице, регистрирано от Агенцията на Организацията на обединените нации за подпомагане и работа с палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA), ако се ползва от ефективна закрила или помощ от този орган в трета държава, несъответстваща на територията, в която лицето обичайно пребивава, но включена в зоната на действие на посочения орган, трябва да се счита за ползващо се от друга закрила в тази трета страна по смисъла на тази разпоредба, когато третата страна:
- се задължава да приеме обратно заинтересованото лице, след като то е напуснало нейната територия, за да поиска международна закрила в Европейския съюз, и
 - признава посочената закрила или помощ от UNRWA и зачита принципа на забрана за връщане, като така дава възможност на заинтересованото лице да пребивава на нейна територия в безопасност, при достойни условия на живот и докато рисковете в територията на обичайното пребиваване го налагат.
- 6) Член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 47 от Хартата на основните права трябва да се тълкува в смисъл, че не установява общи процесуални норми по отношение на компетентността за приемането на ново решение по молба за международна закрила след отмяната от съда, пред който е подадена жалбата, на първоначалното решение по тази молба. Все пак необходимостта да се осигури полезно действие на член 46, параграф 3 от тази директива и да се гарантира наличието на ефективно правно средство за защита в съответствие с член 47 от Хартата на основните права изисква при връщане на преписката на квазисъдебния или административен орган, посочен в член 2, буква е) от споменатата директива, ново решение да се приема в кратък срок и да съответства на преценката, съдържаща се в отменителното съдебно решение.

Lenaerts	Ilešič	Bay Larsen
von Danwitz	Rosas	Malenovský
Levits	Juhász	Borg Barthet
Biltgen	Jürimäe	Lycourgos
Vilaras		

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 25 юли 2018 година.

Секретар
A. Calot Escobar

Председател
K. Lenaerts